

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelymegyei Jegyzői-Egylet“ hivatalos közlönye.
Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Tanulóknak egész évre 6 korona

Felolvasó szerkesztő: **Becsnek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számítottak Nyilvtér sora
50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6 8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilvtér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Becsnek D. Fia** könyvnyomda

A Polónyi ügy.

Székelyudvarhely, jan. 26.

Izgalmas hajszá folyik a magyar közélet piacán. A kopók száza szimatolnak, keresik a nyomokat s újabb és újabb nyomra akadva, hajszolják a nemes vadat. A vérét szomjazzzák, a husát akarják. A néző közönség lázasan lesi az eredményt. Megmenekül-e az üldözött vad, vagy elesik? Csak ezt keresi, ezt kutatja. És ebben van az elsomorító oldala ennek az ügynek. Ebben van a mi társadalmunk gyöngesége, betegsége. Mert szerintem az teljesen mellékes, hogy mi lesz a vége ennek az irtózatosságnak. A lényeg az, hogy szolgáltatott-e okot az üldözött az üldözésre. A dübtől csak úgy tájékozik a szenvedélytől elvakult sajtó. A gazember a legenyhébb kifejezés, a mit Polónyival szemben használnak. De arra a kérdésre, hogy miért az, — nem lehet feleletet kapni.

Egy két hetes rettenetes harcban még egyetlen egy konkrét adatot sem produkáltak, a melyből arról győződhetett volna meg bárki, hogy tényleg kiérdemelte a vele szemben használt jelzőket.

Azt elismerem, hogy célzások történtek egyes ügyekre, de az is kétségtelen, hogy ezekben az ügyekben a párt értekezlete előtt, okmányokkal igazolta be Polónyi a teljes ártatlanságát. Egyetlen egy érvet hoznak fel ellene a támadók, a nagy vagyonát. De hát Istenem, oda jutottunk volna már, hogy az a pusztá tény, hogy valakinek olyan vagyona van, a melyet

maga szerzett, elegendő legyen arra, hogy nap nap után „gazember“ jelzővel legyen illethető. Hát az teljesen kizárt eset már, hogy valaki egy hosszú, munkás élet árán vagyont gyűjtessen? Ez bizony nem kizárt dolog, legkevésbé a Polónyi esetében, a kiről köztudomású dolog, hogy ügyvédi irodája évenkiut ezeket jövedelmezett. A fukarságig menő takarékosága pedig közismert dolog. Ki törődik azouban ezzel? Az emberek legnagyobb része nem gondolkozik. Egyszerűen készpénznek vesz mindent, a mi irva van. Pedig ma már kevés a kibérelt toll. Az írás üzlet. Annak érdekét szolgálja a kibérelt „toll“, a ki bérlő. Még a Lengyel Zoltán „hazafias“ tolla se kivétel. Vele piszkot kavartatnak s ő jó pénzért kavarja.

Hová fog vezetni, ha ez így tart tovább? Mert a kibérelt toll előtt nincs semmi szent nincs semmi sérthetetlen. Legyen az női, vagy férfi becsület, jó pénzért hideg vérrrel végzi ki.

Polónyi politikai ellenfeleinek nem annyira a bukása, mint inkább a becsülete kell. Csak ezen az áron vélik elnémithatni. Ellenfelei nem a minisztert, hanem Polónyi Gézát, az egyént támadják. Bölcsen tudják, hogy miért. Polónyi, a nem miniszter is veszedelmes ember, de Polónyi Géza, a „gazember“, már igen jámbor ember. Ezért kell a becsülete.

És ép ezért szomorú, hogy a társadalom hideg és nyugodt marad egy ilyen galád merénnyel szemben. Gyönyörködik a pribékek munkájában, a helyett, hogy őket végezze ki.

Én azouban hihetetlennek tartom, hogy

sikerüljön ez a merénnyel. Szent meggyőződés, hogy Polónyi Géza, bár a miniszteri szék árán, de különben érintetlenül kerül ki az ellene mesterségesen rendezett hajszából. Mert én elképzelhetetlennek tartom, hogy a főváros törvényhatósága, ha tényleg lenne folt a multjában, évek hosszú során át megtűrte volna őt egy vezető pozícióban; lehetetlennek tartom, hogy Budapest belvárosi kerülete képviselőjévé választotta volna. Jellembé vágó dolgok nem maradnak évekig elrejtve. Csakhamar köztudomásúakká válnak s így ha lettek volna ilyen dolgai, nem jutott volna a miniszteri kinevezésig, mert ellenfelei ezt meggátolták volna. De nincs kétségem az iránt, hogy már abban az elkeseredett küzdelemben, melyet Tisza István és a szabadelvű párt folytatott, — ha igazak lennének a rágalmak — ellenfelei lehetetlenül tették volna.

Felháborító tehát a gondolat, hogy egy ilyen rettenetes eszközökkel dolgozó egyéni hajszá lehetséges legyen. Hihetetlen dolog, hogy egy kultur államban megtörténhessék, hogy a megvásárolt sajtó beteken keresztül egyebet ne tegyen, mint rágalmazzon.

Fájdalom, ez lehetséges. Mert az ilyen termékek kiadását meggátolni nem lehet, a megtorlás pedig csak hónapok, esetleg évek múlva következik be s marasztaló ítélet esetén — a büntetés túl enyhe.

Hiszem, hogy ennek a szomorú esetnek is meg lesznek a maga üdvös eredményei. Be fog következni a sajtó-ügynek régen várt és óhajtott

A kaczer nőkről.

A nők közül igen sokan vannak olyanok, a kik nem őrizik meg nőiességük ama nemes tulajdonságait, a melyet a természet oltott beléjük, hanem engednek a kifejlődő olyan tulajdonságoknak, a melyek nem csak őket, hanem a hozzájuk közelállókat is a boldogtalanság örvényébe sodorják.

Az ilyen tulajdonságok között első helyet foglalja el a — kaczerőség.

De lehet-e egy igazi művelt nő kaczer? Nem és nem!

Mert a mely nő nem csak kedélyét művelte ki, illetőleg nemcsak a műveltség kontósát öltötte magára, hanem a gondos szülői nevelés által elhittett jó tulajdonságok magvai is kifejlődtek benne, az soha sem fog arra törekedni, hogy kaczerósággal nyerje meg az erősebb nem becsülését, szeretetét, mert tudatában van annak, hogy sokkal jobban elérheti azt művelt lelkének, nőiességének nemes tulajdonságaival.

Míg az a nő, kinek nincs alapos műveltsége, csak annak külmázatát sajátította el — hódításait mindig a kaczeróság fegyvereivel próbálja meg. És legtöbbször sikerül is az neki, mert az ügyes mesterkéltégg nagyon sok férfit elkápráztat, lebilincsel.

A kaczer nők tulajdonságai között első helyet foglalja el a hiúság, mely arra ösztökéli őket, hogy kidijenek sziveikből minden nemesebb érzést; sőt megfosztja még józan gondolkodásuktól is; egyedül a tetazolási vágy az, mely foglalkoztatja elméjüket, egész lényüket s így ez a hiúság az, mely minden más szenvedélynél veszélyesebb, mert ez nap-nap után nagyobb és nagyobb mértékben lép fel; míg a más szenvedélyek legalább időnként lelohadnak, meglazulnak.

A kaczerőség egyik — de legveszedelmesebb — módja a csábítás és hódítás művészetének s egyes nőknél oly mélyen gyökerezik, hogy még a gyermekkorból a „nagyleány“-korba való átmenetet is megelőzi s csak a halállal alszik ki. Az önszeretethez, elbizakodottságnak oly nagy része van benne, hogy ennek esetelése nem a szerelem, hanem a gőgösség, a büszkeség uralma alá tartozik.

A megbocáthatóbb, elnézhetőbb esetekben csak egy kis vonalomból akar koszorut kötni az igaz szerelemnek; de legtöbb esetben, míg szíve csak egyé, addig nem tagad meg egy mosolyt, egy egészen ártatlan csókot, vagy egy félig büdös ölelést sem azoktól, kiket nem szeretne imádóik közül elveszíteni és a kiket a remény, a mesterkéltégg finom, de erős fonálalval magához kíván fűzni.

A kaczer nő szíve egészen egyé soha sem lehet, mert valamennyi imádójának odaigéri és így az a nagy erőfeszítés, hogy valamennyinek tetszelegheessen, annyira elszibbasztja szívi világát, megromálja jellemének szilárdságát, hogy őszinte, meleg érzellem keletkeztetése nála teljesen ki van zárva.

A mely férfi egy ilyen nő hálójába kerül, boldogtalannak mondhatja magát, mert niucs annál nagyobb földi szenvedés, mintha a nő, kit a férfi szíve egész melegével szeret, kiért kész volna életét is adni: csak gyönyörködik szerelmében, de azt igazán nem viszonozza. A lábai előtt térdelő férfiak pedig bohóságba bohóságot, esztelenségre esztelenséget követnek el, csak hogy egy mosolyra, egy nyájas szóra tehessenek szert az imádott nő ajkáról.

Az ilyen helyzetbe jutott férfiak azonban ne feledjék, hogy a kaczeróság az érzés beteges gyönyöröireihez tartozik s ha szerelemre szomjuhozunk, máshelyt oltásuk szomjait, mert eltévesztették az ehhez a boldog érzéshez vezető utat.

A kaczeróságban keressenek játékot, tréfát, de no keressenek igazi szerelmet, no keresse az igazi szerető kebel heves dobogását, mert az ilyen teljesen ismeretlen a kaczer nők előtt. A valódi szerelem, a mely nemcsak gyönyört, hanem a szeretett lény teljes, korlátlan bírását kívánja, nagyon keveset — mondhatjuk semmit sem — ért a kaczeróság fionom, de veszedelmes művészetéhez, se türelme nincs a megtanulásához, se nyugalma a gyakorlásához. A valódi szerelem olyan, mint egy lángész, mely felülemelkedik a házi cseodélet mindennapi gondjain.

A kaczeróság ellenben nem tudja, hogy a szépségnek fejlesztője a szerelem, mely az elvesztett felemeli, a hervadó virulóvá, hangját édesebbé, szemét tündöklőbbé teszi, a tévedést kimentí és még a vétkeket is megmagyarázza, — ha szereleműl követelt el. Nem tudja, nem akarja tudni, hogy szívét kell csérlni, mint a hogy a hajnal felváltja a kelő nap.

Csak így lehet szeretni, vagy sehogy, mert a szív fellázad a kényszer ellen s akkor már keserves az a tapasztalat, hogy minden tettetés vétke, mely az édes, igazi, örök szerelem ellen irányul.

S milyen későn ébrednek ők ennek tudatára!

Midőn azonban beáll a kaczeróság visszahatása, ép oly nagy fájdalmakat okoz az szívüknek, mint a minőket ők okoztak szívtelességük, hiúságuk, tetazolási vágyuk által sok imádójuknak.

Midőn észlelni kezdik, hogy az első ráncz megjelent arcukon, ajkuk tövében, még a nyolb gondot fordítanak piperézettségükre. A ránczok elsimítására mindenféle kendőző szert megpróbálnak, tesztük veszteségeit különféle mesterkéltéggel, vattázásokkal igyekeznek pótolni. De utóvégre is nem tud

rendezése, mert a szabadság az közkinccs, de a szabadoság kiirtandó fekély.

Azt kétségtelenül eléri Polónyi ellenfelei, hogy a miniszteri székéből a nyugalom érdekében távoznia lesz kénytelen, de az ő esete tetemre hívásul fog szolgálni s reá kényszeríti a társadalmat és kormányt, hogy vessen gátot en-

nek a szennyes áradatnak, a mely megfertőzi a közélet levegőjét s durvává s aljassá teszi a támadó modort.

Szolgáljon vigaszul, hogy Polónyi szomorú és sajnálatos esete — a sajtó tisztességének hajnalhasadása.

Kovácsy Albert.

Az Iparfejlesztő-bizottság memoranduma.

Akezió iparunk érdekében.

Székelyudvarhely, január 25.

Már volt alkalmunk kifejteni, hogy iparfejlesztési akciókat a maga egészében elegendi csak az ötletszerűség jellemzi, minek oka a gyakori személyváltozásokban is keresendő, mely iparügyünkre fátumként nehezdedt úgy itt lent, mint fent a miniszteriumban.

E tarthatatlan állapotokat Ugron Ákos főispán csakhamar felismerte s mint az iparfejlesztő-bizottság elnöke minden lehetőt megtett, hogy egyoldalú közgazdasági életünket, — mely ugyszólván kizárólag a mezőgazdaságra támaszkodik, — ellensúlyozza oly képpen, hogy itt virágzó ipart teremtsen, miáltal székelyeink ne legyenek kénytelemeek kivándorolni s az itthon maradottak jobban megtudjanak élni. Ipart kíván teremteni, hogy a teherbíró nép válla biztos alapja legyen az állami szükségleteknek, melyek egyre szaporodnak és méreteikben nagyobbodnak.

Az iparfejlesztő bizottság fáradozását, őszintén bevallhatjuk, az új éra alatt sem kísérte az a siker, melyet várt és amely e vármegyére nézve létkérdés. Természetesen egy nagyobb-szabású ipari akciózt csak pénzzel lehet inauguralni s ennek hiánya az, ami bizottságunk kezét kötve tartja. Ugron Ákos, hogy a helyzetet illetékes helyen alapján megismerjék s így a bajok orvoslására siessenek, az iparfejlesztő-bizottság által egy memorandumot dolgoztatott

ják az idő mindent megórló, megsemmisítő fogai által rájuk ütött nyomokat elpálástolni s így lassankint azt veszik észre, hogy a közfigyelem is elfordul tőlük, mert nem képesek többé hódítani, ámitani. Legfeljebb csak basztalan erőlködéseikkel, hamis haj, hamis fog, festékek használatá által vonják magukra a közfigyelmet és mint a társadalom guny-tárgyai szerepelnek.

Leirhatatlan az a gyötrelom, mit a visszahatás e korszakában elviselni kénytelenek. Gyakran ballatják szívhez szóló panaszait, melyben hazugnak mondják a vért, mely ereikben lobog, hazugnak a szívet, mely keblükben dobog, hazugnak minden érzelmét, a mi belől tép és szaggat. Minden szavukban átkozzák a világot, minden gondolatukkal ki-ólnak önmagukból egy parányi életet.

A pletyka, irigység, harag és dőlly az, mely ilyenkor lelkükben virít s a legbelsőbb módot azok válaasztják, a kik végelkeseredésükben szenteskedők ké válnak és Istenhez fordulnak.

Hány ilyen „bűnbánó Magdolna“ átkozza ragyogó szépségét, kaczeráságát, mely okozója volt elhibázott életének. Milyen lelki furdalásokkal gondolkodik a visszahatás e korszakában az önközpontokra, midőn még „úgy játszottak a legénynevel, mint a macska az egérrel.“

Milyen más volt minden akkor!...

Milyen másképp van ma!...

Hiába van nyitva ajtó, kapu, az oly sok ideig bolondított imádók közül már egy sem téved be azon.

De maguk is kerülnek az utcára való lépést is, mert érzik, tudják, hogy önmaguk az okozói, hogy a társadalom guny-tárgyai lettek, holott egy kevés szerénységgel, tetszelgési vágyaiknak, kaczeráságuknak legyőzésével, egy szerető férj keblén, boldog családi otthon körében — milyen más lett volna életük, mennyire csendesebb, nyugodtabb öregségük!

De lelki szenvedéseiket nem enyhítheti ekkor már semmi, semmi... Dénes Imre.

ki, melyet alább egész terjedelmében közlünk.

Nincs kétségünk, hogy az a kormány, melynek Magyarország ipari és gazdasági uton való fejlesztése és megerősítésére tett becsületes és komoly programjában közönségünk rendületlen kitartással bizik, megérti a nemes intencziót s noha egy kormány felé sem nyult annyira kérés, mint a mostani felé, Udvarhely megye iparfejlesztését elsőrendű feladatának tekinti s egész erejével sietni fog annak megvalósítására.

A memorandumot itt közöljük.

Nagyméltósága Miniszter Ur!

Az a nagymértékű vérvesztés, mely nemzetünket a székely nép kivándorlása által éri, nemzeti szempontból fokozott veszedem; mert minden talpalatnyi földön, melyről Erdélyben a magyar távozik, előbb-utóbb nem magyar nép veti meg a lábát. Gyengül a magyarság bástyája; fogy ellentálló ereje. Ez az erővesztés legujabban aggasztó arányokat ölt, mert a székelység természetes szaporodása, mely az országos átlag mögött marad, a kivándorlás által szenvedett veszteséget pótolni nem bírja. Különösen nem bírja a mi vármegyénkben, melynek népszaporodása a székelyvármegyék népszaporodásának átlagát sem éri el, holott a kivándorlás legujabban abnormis arányokat vett. Világos vetők ezen állításunkra a legközelebbi múlt négy év kivándorlási adatai.

Kiadatott 1903-ban 1317 utlevél. Amerikába 413. Romániába 904; 1904-ben: Amerikába 742, Romániába 1042; 1905-ben: Amerikába 1086, Romániába 655; 1906-ban Amerikába 2465, Romániába 500.

Ezek az adatok azt igazolják, hogy a kivándorlás láza fokozódik. Mikor éri el legmagasabb fokát, mikor veszi kezdetét visszafejlődése, azt nem tudhatjuk. De tudjuk azt, hogy a visszafejlődést siettetni olyan nemzeti kötelesség, melyet a legnagyobb áldozatok árán is teljesíteni kell.

A kivándorlási lázat nem kétes értékű erőszakos eszközökkel, hanem az okok megszüntetésére irányuló céltudatos akcióval akarjuk a szabad költözködéssel együtt járó elkerülhetetlen néphullámzás természetes határai közé szorítani; a délkeleti magyarság központi vármegyéjét, a székelység szívét az elnéptelenedés és a vele járó gazdasági, kulturális és erkölcsi hanyatlás veszedelmétől megmenteni.

A kivándorlás okait kutatva, ezek között elsőnek és legfőbbnek azt találjuk, hogy a magyar kultúra középpontjától, a fővárostól távol fekvő Székelyföldet korunk gazdasági átalakulása, ezen átalakulással kapcsolatos nagyobb igények készületlenül érték. A gazdasági fejlődést megelőzték az igények, melyekre a stagnáló, vagy csak igen lassu menetben fejlődő őstermelés, a stagnáló vagy hanyatló ipar nem biztosítja a fedezetet. A megnövekedett igényekhez járul a szerzés vágya, melyet a kivándorlott visszatérők többségének sikere a tények hatalmával táplál.

Az 1905-ben kivándorlottak közül ugyanis visszajöttek: Amerikából 227-en, 42 rosszabb, 185 jobb vagy változatlan helyzetben, Romániából 109-en, 11 rosszabb, 98 jobb, vagy változatlan helyzetben. A ki magát a kivándorlásra szánja, az a balsikert az illető egyen gyarlóságának tulajdonítja, mely alól magát felmentettnak hiszi s miután a visszatértek többsége sikerről beszél, feltétlenül bizik a maga sikerében.

A fejlődés szekerének rudját visszafordítani, az igényeket visszazorítani, a szerzés vágyát elfojtani nem lehet. A pusztulásnak nem lehet másként határt vetni, mint az egyensúly helyreállítani, népünk gazdasági fellődését, a munka termékenységét az igényekkel és a szerzés vágyával arányba hozni.

Felállítás tisztelettel és elismeréssel adózunk a m. kir. kormányának, különösen pedig a m. kir. földmívelé-lügyi miniszteriumnak azért az áldozatkész támogatásáért, mellyel bennünket a fentebb említett egyensúly helyreállítására irányuló törekvésünkben támogatni méltóztatik; felelősségünk érdekében teljes nyíltsággal kifejezést kell azonban adnunk azon véleményünknek, hogy népünket csupán az őstermelés produktivitásának növelésével lábra állítani, a vérvesztést ezzel megakadályozni nem lehet. Ez pedig azért nem, mert részint termelőtalajunknak a népesség számához arányított csekély volta, részint a termőterület minősége a megfelelően jövedelmező földmívelést lehetetlenné teszi. Csekély a népesség számához viszonyítva a termőterület, mert a szántóföld a törvényhatóság területének csak 24-90%-át képezi. És jövedelmező termelésre alkalmatlan ez a terület, mert a keskeny völgyek kisebb területeit leszámítva, hegyoldalokon van. Az ugynevezett réti földek termőképességét a víz, a hegyoldalakról a szárazság csökkenti. Ritka esztendő, melynek időjárása a mi talajunknak megfelelő lenne. Csökkenti a földmívelés jövedelmezőségét a termelési költségek aránytalan nagysága is. A többé-kevésbé mérédek lejtők megmivélése másfélszeres munkaerőt kíván és egyezresem is szűken fizet. A talaj intenzívebb megmunkálását gátolja az a körülmény, hogy a mélyebb szántás veszélyezteti a termőréteget, melyet ez esetben a zápor nagyobb arányban hord le a völgybe.

Kenyérvényéből kivételünk nincs, sőt a helyi fogyasztást sem fedezi teljesen.

Az intenzív gazdálkodás sokat segítene népünkön, de ennek nincsenek meg még az előfeltételei; különösen hiányoznak a nagy fogyasztóképességű városok és ipartelemek.

Elzártágunk miatt kivételre nem számíthatunk, megfelelő helyi fogyasztásunk nincs, tehát még mezőgazdaságunk és kertmivülésünk fejlődése is az ipari termelésre, a helyi fogyasztóképesség növelésére utal bennünket.

Szilárd meggyőződésünk, hogy a vérvesztést csak az iparral s a vele járó forgalommal csillapíthatjuk és szüntethetjük meg. Az iparral közvetlenül és közvetve a munkáskezek tízezreit foglalkoztathatjuk. Közvetlenül az ipari és forgalmi munkával, közvetve a fogyasztóképesség növelésével, a megdrágult mezőgazdasági munkabéreket megbíró intenzívebb mezőgazdasági és kerti termeléssel. E nélkül a nagyobb birtoktesteket máris a parlagon-maradás veszélye fenyegeti, mert a mostani külterjes gazdálkodással a nagy munkabéreket nem bírják.

Iparra, forgalomra, életre van szükségünk. E nélkül a pusztulást fel nem tartóztatjuk. Midőn a meggyőződés szilárdságával mutatunk rá a segítesnek erre a legelső, csaknem egyetlen eszközre, nem hajszolunk utópiát, mert törvényhatóságunk területén az iparfejlesztésnek a feltételei megvannak.

A gazdaságos ipari termelés feltételei közül megvannak nálunk a következők: Van anyagunk a textil-, fa-, kő-, agyag- és bőripari termeléshez; van termelési erőnk természeti és emberi munkaerőben. Sebes folyású és eléggé állandó energiát biztosító apró folyóink, boldogulást kereső népünk bőseges munkaerőt kínálnak. Nem csak nyers erő áll itt rendelkezésre, hanem a nép részéről hajlam és rátermettség is. A székely leleményessége, kezűgyeessége, az ipari foglalkozás iránt való előszeretete mind olyan apáról-fura örökölt és a háziipar egyik vagy másik ágában megőrzött és fejlesztett tulajdonságok, melyek céltudatosan, tervszerűen, állandó ipari munkára fogva, a jólét forrásaivá lehetnek.

Mi nem tartunk attól, hogy a székely éppen erősebb egyénisége miatt nem lesz jó gyári munkás. Másutt észlelt alkalmazkodó képessége szülőföldjén is érvényesül, ha a munkának megfelelő gyümölcsöt élvezheti.

Csak egy dolog hiányzik nálunk az életkérdést képező ipari fellendüléshez: a tőke, a beruházási és forgótőke. Ezek nélkül elsorvad a szakképzettség vágya, nincs a technika vívmányai által gazdaságossá tehető termelés, nincs kitartás, nincs tömegáru-termelés még annyira sem, a mennyire az a helyi és környékbeli fogyasztást kielégíthető.

Nem kicsinyeljük mi a szakképzettségét.

Ismervén nagy jelentőségét a versenyképes termelésben, hálás elismeréssel vagyunk a nagyméltóságú kereskedelmi miniszteriumnak a székelyföld ipar-oktatása érdekében hozott áldozatairért. De mégsem ezt tartjuk a legfontosabbnak; hanem a tőkét, mely az ipari termelésben mindent pótol, illetőleg

rabban olyan hiányos, hogy nem nyújthatja azt, a mit nyújtania kellene legtöbbször anyagi okból. Sokszor akadályra talál az intézet törekvése az anyag hiányos, gyakran semmi alapképzettségében, a mit előbb el kell háritania, hogy aztán feladatához foghasson. — Ezen természetes okok mellett aztán ott vannak a mi hibáink, hogy nem törődünk ezekkel az intézetekkel, nem segítjük ennek fáradságos munkáját, nem fogunk vele segédkezni, sőt gyakran akadályozzuk is törekvéseiben, mikor kicsinyeljük, a törvényáltal reánk erőszakolt felesleges terheknek és olyannak tartjuk, mely csak arra való, hogy a tanuló egy pár órát betenkitve eltérjen. Ebből aztán az lesz, hogy maga a tanuló is elhiszi, hogy az ő iskolája semmit sem ér s ő is csak kénytelenségből jár iskolába.

Mi volna, hát, a teendőnk, hogy azt a közömbösséget megszüntessük a iparosaink előtt a műveltség utját feltárjuk? Meg kell kedveltetni idejében a tanulást. A tanulás megkedveltetésének első eszköze az ismeretek iránt való vágyak felkeltése. Ha ez a vágy meg van, akkor az iparos legfőbb gondját arra fogja fordítani, hogy e vágyát kielégítse. Kereani fogja az alkalmat, mely céljához közelebb viszi, használni fogja az eszközöket. Igyekezni fog elcsajáztatni azokat az elemi ismereteket, melyek alapján az ismeretek kincses bányájához juthat. A tanulás ezen útjára készítik elő az olvasmányok, melyeket iparosaink kezébe juttattunk. Kell hát egy tervszerű összeállított könyvtár létesítenünk, hol a tanulni vágyó iparos megtalálja táplálékát vágyai kielégítésére. Ezt a célt akarja szolgálni az iparos és kereskedő tanoncziskola bizottsága és tanítótestülete, mikor elhatározta, hogy a tanonczok részére egy ifjusági tanoncz-könyvtárt létesít, a hol a lelket, szívet és értelmet nemesítő olvasókönyveket összegyűjti s a tanoncz-ifjuság rendelkezésére bocsátja. Ezen könyvtár létesítési költségeinek fedezésére a társadalom anyagi és erkölcsi támogatását kéri s f. évi február 2-án délután 2 órakor a polgári Önképzőkör nagytermében tanoncz-szavalo ünnepélyt rendez.

A Casinó közgyűlése. A Casinó ma délután 5 órakor tartja meg közgyűlését Soó Gáspár elnökölete mellett. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentése. 3. Pénztárnok jelentése. 4. A kiküldött bizottságok jelentései. 5. Költségvetés. 6. Alapszabály módosítás. 7. Esetleges indítványok. 8. Tisztikar megalakítása.

A villamos szerződés jogérvényes. Székelyudvarhely városnak a Ganz czéggel a város villamos világítására kötött szerződése, melyet Udvarhely megye törvényhatósági bizottsága decemberi közgyűlésében jóváhagyott — jogérvényes, amennyiben annak felelősségei határideje e héten lejárt anélkül, hogy ellene felelősségi adatot volna be. Így tehát a város villamos világításának ügye sok hányódattas után révébe ért, s a város már észre vonta anyagi világíthat. Az építkezéshez a Ganz cég a kora tavaszon hozzá kezd.

A vasúti mizeriák orvoslása. A fővonal vasutjának rendetlen közlekedése folytán a mi vicinálisunk is teljesen megbomlott, s nem csak a postának napi rendszeres levo kimaradása okoz a közönségnek tenger bosszúságot, s a kereskedőknek lényeges károkat, de az utasoknak Héjjasfalván bagyásával oly érzékeny sújtja a megye közönségét, hogy az már elviselhetetlen. Ez ázsiai állapotok megszüntetése végett mi itt e lap hasábján ismételtelen felszólaltunk, s a közigazgatási bizottság is tett ismételtelen a miniszternek felterjesztést, azonban az orvoslás mind ez ideig késétt. Ugy látszik azonban, hogy a tenger reklamációt a kolozsvári igazgatóság megelégette, amit azon körülményből gyanítunk, hogy az itteni állapotok tanulmányozása végett pénteken *Berkesi* felügyelő ide küldte. Hogy a felügyelő ur alaposan kitanulmányozhassa a rendetlen vonat csatlakozás keserveit, székely vasutunk péntek hajnalban ott is ott hagyta Héjjasfalván, egész egyszerűen nem várva be a személyvonatot. A felügyelő urnak egy fél napi Héjjasfalván való vesztéglés után délben mégis sikerült feljutni a székelység anyavárosába, amidőn *Damokos* Andor alispánnal a menetrend megváltoztatása, a menetsebesség gyorsítása és egy harmadik vonatpár beállítására módosított felől tárgyalást folytatott, ígéretet tevén arról, hogy a jelenlegi mizerabilis viszonyok rendezése céljából illetékes helyen minden lehető el fog követni. Vajha siker koronázó fáradságát.

Miniszteri felelősség. A Szabad Lyczeumban f. hó 24-ikén *Dr. Valentsik* Ferencz ügyvéd tartott magas színvonalon álló előadást a miniszteri felelősségről. Az értékes felolvasást jövő számunkban egész terjedelmében közöljük. — Folyó hó 31-ikén *Vári* Albert unitárius lelkész tart előadást a világ vallásairól.

Hivatal vizsgálat. Székelyudvarhely város hivatalánál *Ugron* Ákos főispán 21, 22 és 23-ikán, *Dr. Damokos* Andor alispánnal hivatalvizsgálatot tartott, amidőn egy a polgármesteri, pénztári, mint rendőrségi hivatalokat megvizsgálták. A vizsgálatnál *Péterfy* István, *Schwoesster* József számellenőrök segédkeztek.

A székelyudvarhelyi „Tisztviselői Kör” mult vasárnap délután 5 órakor tartotta meg rendes évi közgyűlését, a kör tagok élénk részvételével. *Embery* Árpád elnök nagy figyelem közepette emlékezett meg az elmúlt kör évi eseményeiről, majd a titkári és pénztárosi jelentés tárgyalása és tudomásul vétele következett, mire a kör vagyonának leltározására vonatkozó indítvány elfogadása után a tisztviselői karnak s a választmányoknak a folyó évre szóló megalakítására tért rá a közgyűlés. Egyhangú közfelkiáltással ettették meg a választást, melynek során elnök lett *Embery* Árpád, alelnök *Spallor* József és *Gyerkés* Mihály, titkár *dr. Szövényi* László, jegyző *Bogácsi* Lajos, gazda *Mántó* Miklós, II. gazda *Szibán* György, pénztáros *Jancsó* János, ellenőr *Kubdebó* József, könyvtáros *Blajer* Balázs és *Bokor* Endre. A kör jogtanácsosa *dr. Kovácsy* Albert ügyvéd, országyűlési képviselő. A választmányt 26 tagból alakították meg. A közgyűlés öröndetes tudomásul vette a tagok számának folytonos növekedését s a kör anyagi ügyeinek megszilárdulását s elhatározta, hogy fokozott mértékben törekedni fog a városunkbéli népes tisztviselői kar minél több tagjának megnyerésére, kiknek érdeklődése és támogatása mellett még teljesebb mértékben képes leendő kitűzött feladatának megoldására: a tisztviselők összegyűjtésére egy barátságos, szerény Otthon keretében. Elnök indítványára egyhangú lelkesedéssel és különös tisztelettel jelöl a kör vednököknek választotta meg a közgyűlés *Ugron* Ákos főispánt, diszelnököknek *dr. Bodólla* Gábor kir. törvényszéki elnököt és *Stratzinger* Emil kir. pü. tanácsos, pénzügyigazgatót, tiszteletbeli felülvizsgálókat pedig *dr. Damokos* Andor alispánt, *Gotthárd* János városi polgármestert és *dr. Horváth* Károly kir. közjegyzőt és küldöttség útján fogja őket fölkeríteni, hogy mint tekintélyben, érdemben legelső tisztviselők karolják fel, támogatassák a tisztviselők most fejlődő körének ügyét. Elhatározta tovább a közgyűlés, hogy tiszteletükre társas vacsorát rendez. Elnök buzdító beszéde fejezte be a közgyűlést, mely a legteljesebb hangulatban az elnök éltetésével ért véget.

Az anyakönyvi hivatal forgalma. Székelyudvarhely városban az 1906. év folyamán 202 gyermek született, mely nem szerint így oszlék meg: 116 élő és 1 halott fiú, 83 élő és 2 halott leány, vagyis 32 fiúval több, mint leány. A 202 újszülött közül törvénytelen volt 16 fiú, 7 leány, összesen 23. Sajnos a halálozások száma az újszülöttekét 11-el mulja felül, vagyis amíg ez utóbbi 202 volt és ebből is 2 halott, addig előbbiek száma 212, illetve 215. Vigasztaló körülmény, hogy e magas halálozási számban a kórházi idegen halottak is befoglaltnak, ami 37 férfit és 11 nőt, összesen 48-at tesz ki, s így az eredmény a születési statisztika javára billen, auanyiban a 202 helybeli újszülöttel szemben a meghaltak száma 165, vagyis az eredmény + 37. — Hímen rózsalánczait 58 pár vette föl, ami ebben a drága világban kétségtelen szép eredmény.

Diák-bál. A ref. kollegium ifjusága által e hét szombatján a Budapest-szálló termeiben rendezendő diák-bál előkészületeit a rendezőség befejezte. A bál iránt meggyeszte nagy érdeklődés mutatkozik s így az méltán fog a korábbi évek hason multságaihoz sorakozni. A rendezőség, mint értesülünk a bálon megjelenő hölgyeket díszestánczrenddel lepi meg.

A 48-as honvédeknek. Id. *Solymossy* Lajos nyugalmazott városi tanácsos, 48-as huszárhadnagy koporajára helyezendő korszokur átút gyermekei megváltották oly módon, hogy a megboldogult intencziójához képest, 125 koronát adtak át szerkesztőségünknek azon kérésrel, hogy azt a 48-as nyugdíjazott honvédek s azok özvegyei közt kiosszuk. Felhívásunkra egymás után jöttek el bozzak az örek vitézek, kik elmúlt dicő idők legendás harczeit meséltek nekünk akkor, amidőn derék, szeretett hadnagyuk örökéjét felvették. Megronkant fehér haju, görbehátú

öreg bácsik, kik között bizony volt olyan is, ki 17 csatában vett részt, mind szeretettel emlékeztek meg *Solymossy* Lajosról, s áldották őt, a nemeset, haló porában is. Az eddig kifizetett összegeket a következőkben nyugtázzuk: Id. *Bodrogi* György 7 K., *Kassay* Benjam 7 K., *Abraham* József 8 K., *Özv. Czikmántori* Mártonné 7 K., *Ugváry* Lajos 7 K., *Olajos* István 7 K., *Özv. Sándor* Istvánné 7 K., *Gircsis* József 7 K., *Gircsis* János 7 K., *Özv. Biró* Józsefné 6 K., *Kállay* Mihály 7 K., *Balásy* József 7 K., *Molnár* Mózes 6 K., *Tamás* József 8 K., *Szeles* Ignáczné 6 K. — Kifizettünk 104 koronát. Felhívjuk azon 48. honvédek, kik még nem jelentkeztek, hogy három nap alatt a meglevő összeg felvétele végett szerkesztőségünkbe jöjjenek.

Szent Antal estély. A folyó hó 27-én tartandó *Szent Antal* estély műsora a következő: 1. Nyitány: Ének *Szent Antal*hoz. 2. Szavai: *Topay* Ida zárdai növendék. 3. Ének: *Szemermay* Károlyné, zenével kíséri *Kónya* Sándor zeneke. 4. Monológot ad elő: *Csergő* Tamás VIII. o. t. 5. Melodramát ad elő: *Dobay* Etelka, zenével kíséri: *Kónya* Sándor zeneke. 6. Szabadelőadást tart: *Major* Lajos VIII. o. t. 7. Szavai: *Benedek* Aladár VIII. o. t. 8. Ének szűz Máriahoz. — Az estély elnöke: *Dr. Valentsik* Ferenczné. Rendezők: *Szeidel* Zsuzsa, *Nagy* Kata, *Ferencsy* Györgyné.

Jogász bál. A helyi jogászság február hó 12-én, húshagyó kedden pikniket fog rendezni. A szezon ezen elitemulatsága iránt általános, élénk az érdeklődés; ami a sikert feltétlenül biztosítja.

Nőegyleti fillérestély. A Jótékony Nőegylet a szerdai tombola-estély csábító sikereitől indítva, f. hó 30-án fillérestélyt rendez. A program kiemelkedő része 3 szép tableau lesz.

Jegyzői gyűlés. Az Udvarhelymegyei Jegyzői-egylet f. hó 28-ikán délelőtt gyűlést tart. E napon a mult évi fizetés kiegészítés is felvehető lesz az adóhivatalnál.

Az ipari munkások szabad lyczeuma. *Mátéffy* Domokos pü. titkár tartotta az iparosok szabad lyczeumán mintegy 120 hallgató jelenlétében az ötödik élvezetes előadást e hó 12-én „Negyven év a kiegyezés történetéből, szociális szempontból” czímmel. Visszapillantást tett mindazon politikai és közgazdasági jelenségekre, melyek előrehaladásunknak akadályai, ugyszintén azokra is, melyek előmozdítói voltak. A nagy figyelemmel hallgatott előadás után *Arany* Jánosnak: „A honvéd özvegye” cz. költeményét *Ij. Rájk* József szavaltta igen ügyesen. Január 20-án tartott 6-ik előadást *Tamás* Albert rom. kath. főgimnáziumi tanárnak: Az égi testek, bolygók ismeretése képezte. A kétaszánál jóval nagyobb hallgatóság zsufolásig megtöltötte az előadó termot, s gyönyörködve hallgatta előadó érdekes ismertetését s nagy élvezettel szemlélte a bolygók alakját és mozgását bemutató sikerült vetített képeket. *Suhajda* Jenő czimbalomjátéka után a Hymnussal kezdődött előadások, a Szózat elénkélésével végződtek. A közreműködőknek a hallgatóság köszönetet *Solymossy* Endre biz. elnök fejezte ki. Ma délután két órakor a Polgári Önképzőkör nagytermében a 7-ik előadást *Hargita* Nándor ig. tanár tartja.

Téli vizsgálatok a Szakiskolában. Az állami kö. és agyagipari szakiskolában az első félévi vizsgák a következő sorrendben tartatnak meg: Január 30-án: 8—9. Magyar nyelv I. évf. 9—10. Szám. és elemi mértan. I. évf. Szám. III. évf. 10—11. Könyvvitel és költségvetés III. évf. 11—12. Agyagipari technológia III. évf. Egészségtan IV. évf. 12—1. Köipari technológia III. évf. Leiró építés és alaktan III. évf. — Január 31-én: 8—9. Magyar nyelv II. és III. évf. 9—10. Ábrázoló mértan II. évf. 10—11. Természetten I. évf. Vegytan II. évf. 11—12. Hittan I—IV. évf. 12—1. Szám. I. és II. évf.

A segesvári unitárius leányház község február 3-ikán vasárnap, a városháza nagytermében, egyházi edények beszerzésére, *Gálffy* Kálmán egyházköri felügyelő gondnok és *Raffay* Domokos egyházköri esperes vednöksége mellett műsoros tánczenét rendez. Az estély műsora a következő: 1. Zongora-nyitány; játssa *Sándor* Ella. 2. Szabadelőadást tart: *dr. Boross* György kolozsvári theologiai dékán. 3. „Rákóczi kesergője”. Éneklé a székelykereszturi állami tanítóképző dalárdája. 4. Szavai: *Katona* Sándor. 5. Énekel: *Sándor* Ilonka, zongorán kíséri *Sándor* Ella. 6. Monológot ad elő: *Úlv* Sándor. 7. „A Mami meg a Tati”. Éneklé: a székelykereszturi állami tanítóképző dalárdája. Kezdeté 8 órakor. — Belépti díj 2, 1-60 korona.

Korcsolya verseny. A székelyudvarhelyi Korcsolyázó-egyesület, mint jeleztük, ma délelőtt 11 órakor korcsolyaversenyt tart. Bolépti díj a pavilonban és pályára 1 korona, egyleti legoknak 50 fillér, állóbely a töltésen 30 fillér.

Iparosok fillérestétele. A Polgári Önképző-és segélyző egyesület e hó 28-iki fillérestétele Kónert Mariska, Botos Rózsi, Mordán Dénes, Fogarasi Árpád rendezik. Közreműködnek: Vajda Ferencz felolvas, Majer Margit énekel, Kónya János begődülőt játszik, Fogarasi Árpád szaval.

Oltáregyesületi estély. A segesvári Oltáregyesület Szamlér Ferencz és Burger Arthur tanárok közreműködésével febr. 2-ikán jótékonycélu estélyt rendez. Az estély műsorának többi pontjait szindarab, ének, zenezármok teszik. Az estély tánczszal van összekötve.

A szini évad beosztása. Az erdélyrészi szini kerület választmánya, mint megirtuk, f. hó 18-ikán Marosvásárhelyt ülést tartott, melyen Székelyudvarhely városát Dr. Damokos Andor alispán és Gotthárd János polgármester, mint szinügyi választmányi tagok képviselték. A bizottság a kerületben levő városok szini évadját a következőleg állapította meg: Márcz. 31—Ápril 15 Gyulafehérvár, — ápril 16—május 8 Székelyudvarhely, — máj. 9.—május 31. Torda, — június 1—június 30. Marosvásárhely, — jul. 1—aug. 31. Szület. — szept. 1—szept. 30. Nagyszeben, — okt. 31—nov. 30. Székelyudvarhely, — decz. 1—jan. 16. Marosvásárhely, — jan. 17.—febr. 16. Déva, — febr. 17—márcz. 16 Zilah.

A Kereskedők Otthona f. hó 24-ikén, csü törtékon tartotta ötödik összejövetelét. Ez alkalommal Sterba Ödön tartott felolvasást, míg Bálint Endre monologizált.

Az iparos és kereskedő tanonciskola ifjúsága az iskolabizottság és tanítótestület vezetése mellett, tanonc-ijusági könyvtár létesítése céljából február 2-án délután 2 órakor az Iparos Önképzőkörben szavaló ünnepélyt rendez. Az ünnepély műsora: 1. Hymnus. 2. Igazgatói megnyitó. 3. Szavalnak: Kovács Lajos, Olasz Domokos, Dániel József, Szász József, Kis Ferencz, Gál Dénes, Hodgyai Albert, Verestói Ferencz, Klein Frigyes, Kakasi István, Konecz József, Rézseg József. 4. Molnár Károly isk. bizottság elnöke beszéde. Szózat, éneklés a közönség. A belépés ingyenes, de szives adományokat a fent megjelölt célra köszönettel fogadunk.

A román kath. plebánia templom belső javítása és díszítése adakoztak: (XVII. közlemény) Ij. Gálter Jánosné Miskolcz 6 kor., Betegh Pálné gyűjtőjén: Betegh Pál 3 kor., Betegh Pálné 2 kor., Róth Albert Budapest 2 kor., Neményi Vincze 2 kor., Soha Aladár 1 kor., Sikolya Lajos 50 fill. Összesen 10 kor. 50 fill. „Névtelen” a Szent János oltár javítására 400 kor., Szemlér Ferencz új évi üdvözlések megváltása címen 2 kor. Decz. 31. betét utáni kamatok 23 kor. 20 fill. Összesen 441 kor. 70 fillér. I—XVI. közlemény összesen 12096 kor. 84 fill. Összesen 12538 kor. 54 fill. Fogadják a nemes szívű adakozók ez uton is hálás köszönetünket. Mikos János gróf főesperes-plebános, bizottsági elnök, Paschek Viktor bizottsági pénztárnok.

Rendelet a pálinkaivás ellen. Pár nap óta koserves csalódást éreznek azok, a kik az ideai tél enyhe lefolyásában erősen bizakodtak. A hőmérő szakadatlanul alászállott s szerdán a 30 Celsius-fokot is elérte. A csikorgó hideg nem csoda, ha jéggőz szedt mindent. Még a tél elsőrangú gyönyörének, a korcsolyázásnak élvezetét is nagyban akadályozza. A jégpályán alig egy pár, a kemény hideggel nem sokat tördöl, a jégportnak bátor hiva hasítja merész ivőkben keresztül-kasul a csontkemény jéget. A tartós kemény hideg máris óriási szegénységet idézett elő, amiben egyébiránt napszámos népünk a hibás, mely inkább belül a korcsmába, mint kűnn a hidegben dolgozzék. A hideg a farkasokat, azokat a hagyományos farkasokat is megmozdította s már benn a Rózsa-utczában, a jégpálya környékén is látni vétek farkasokat, sőt már némely konyhasajtók előtt ordítanak éjnek idején, természetesen bebocsáttatást kérve. E farkas hírekre nézve jegyezte meg egy igen kedélyes öreg ur, hogy az itt felsoroltak mind semmik, mivel csüörtörkre virradólag a farkasok a pinczében a bort is megitták... Elkéintve a farkasoktól, kétségtelen, hogy a hideg óriási és már itt a megyében is emberélet áldozata van. Az utas székely nép a hideg ellen pálinkával akar védekezni, ami egyértelmű a megfagyással. Éppen ezért, a nép érdekében Dr. Damokos Andor alispán egy igen fontos és humánus rendeletet bocsátott ki, melyet itt egész terjedelmében közlünk:

Valamennyi fősolgabíróknak, Székelyudvarhelyi r. t. város polgármesterének és valamennyi községi

előjárásnak. Az egész Európában általában fellépett és a meteorologiai jelzések szerint egyelőre előreláthatólag még nem szűn rendkívüli szokatlan hideg időjárás folytán miundantalan előforduló eset az, hogy különösen azok, a kik a szesz italok túlságos élvezetétől kábult állapotban utnak indulnak, a fagyaló hideg hatása alatt gyorsan olámosodnak s alvás közben a fagyás általi halál feltétlenül beáll. A hőmérséknek ezen szokatlan és rendkívüli alászállása ennél fogva fokozottabb elővigyázatot igényel, s éppen ezért szükségesnek tartom, hogy a vármegye lakossága esetleg a lelkes és tanító urak szives közreműködésének kikérése mellett figyelemzettossék arra, hogy a szesz italoknak, különösen a pálinkáknak főleg utazás közben túlságos mértékben való élvezetétől saját érdekében s szigorúan őrizkedjék, mert a pillanatnyi fellelegedésnek és áthűlésnek a leggyászosabb következményei lehetnek. Felhívom egyuttal czimemet, hogy fokozottabb ellenőrzés mellett igyekezzék érvényt szerezni a kihágásokról szóló 1879. évi 40. tcz. 85. §-ban foglalt azon intézkedésének, a mely szerint a ki más korcsmában, vendéglőben, utcán vagy más nyilvános helyen szándékosan lerészegít, továbbá a kik szesz italok eladásával iparszerűleg foglalkoznak és ezek megbizottjai, ha részegnek — noha ezen állapotot tudják — még szesz ital adnak, száz koronáig terjedhető büntetéssel büntetendők. A pénzbüntetés 200 koronáig emelhető, ha a kihágás a 14-ik évet be nem töltött kiskoru ellen követték el. Damokos, alispán.

Kivonat a m. hiv. lapból. A törvényhatóságnál előléptetés folytán üresedésbe jött, évi 1000 korona segélylyel javadalmazott közigazgatási gyakoronoki állásra pályázat hirdettetik. Pályázati kérvények, a megye főispánjához czimzetten február 12-ikéig alispánhoz beadandók. — Felfogott csikó. Az éjjeli órok Homoródlomás között egy darab 3 éves sötétrei kanca csikót fogtak fel, fején egy ködfektől elszakadt szárral, holokán tallérnyi nagyságu fehérség van.

Az oklándi Olvasókör február 7-ikén, a község háza termében, saját pénztára javára zártkörű táncestélyt rendez. A rendezőség élén Dr. Linléder Fels Ernő, Dr. Péterffy Áron, Pál Ferencz, Szabady Tivadar és Deák Lajos állanak. Az estély 8 órakor kezdődik és belépti díj 2 korona.

Az olcsó magyar könyvek ama kitűnő gyűjteményében, amely „Magyar Könyvtár” czim alatt olyan nagylátosságú tényezője lett kulturánknak, most négy szám jelent meg, ebben az új sorozatban is hiven tokróztelve ama sokoldalú feladatokat, melyeket a vállalat szerkesztője maga elé tűzött. A legújabb magyar elbeszélő-irodalom egyik legkiválóbb képviselőjével szerepel benne: Bródy Sándorral. A külföldi szépirodalomból is egy valóssággal klasszikus munkát nyújt a sorozat: Eber Ischenbach Máriának „Krampampuli” czimű füzetét. A régi klasszikus irodalomból való egy másik füzet, Moliere egyik legjobb és éppen korunkban talán egyuttal legaktualisabb vigjátékát is közli, a „Tudós Nők” et. Végre az ismeretterjesztő irodalom terén a magyar historikusok egyik legelője, Thallóczy Lajos áll be a „Magyar Könyvtár” dolgozóitársai sorába, „III. Béla és a magyar birodalom” czimű tanulmányával egyikét adva a lelegevenebb és legmagasabb korrajzoknak. A „Magyar Könyvtár”-nak addig megjelent 473 száma oly nagy változatos, oly válogatott, oly gazdag tára a magyar és a világirodalomnak, hogy e téren a külföld hasonló gyűjteményeit is messze maga mögött hagyja. A teljes jegyzéket svívesen küldi meg ingyen minden könyvkereskedés vagy a kiadóhivatal: Lamper R. (Wodjányer F. és Fia) Budapest, Andrassy-ut 21. Egy szám ára 30 fillér.

Ha a gyermekek köhögnek, bükkfakátrány-preparatumot adjunk nekik. Mivel azonban a legtöbb ily preparatum bizonytalan összeállítású és nem méregetelen, de még undorító ízű is, „Sirolin-Itcho”-t használjuk, mely vízben könnyen oldad és mindig egyforma összetételű, nem izgat és kellemes ízzel bír. Gyógyszertárakban kapható.

X Hirdetés. A székelyudvarhelyi ov. ref. egyházköztség a Bethlen-utczában levő „Szilágyi Párk”-féle telkét febr. hó 3-án, d. e. 11 órakor a leányiskola helyiségében nyilvános árverésen el fogja adni.

IPARÜGYEK.

Az Iparfejlesztő-bizottság ülése. Udvarhelyvármegye Iparfejlesztő-bizottsága pénteken d. u. Ugron Ákos főispán elnökle mellett ülésezett, melynek főtárgyát Udvarhelymegye iparának program-szerű fejlesztésére kidolgozott memorandum tárgyalása képezte. A bizottság ugyanis legutóbbi gyűléséből, mint azt jelentettük, egy, Damokos Andor, Ember János, Solymossy Endre és Soó Gáspár tagokból álló bizottságot küldött ki a végett, hogy iparfejlesztésünk érdekében a miniszterhez felterjesztendő omlékiratot szerkesszönék. A terjedelmes és nagy alaposággal megirt memorandumot, melynek közlését lapunk másik helyén megkezdettük, a bizottság teljes egészében magáévá tette s úgy hatá-

rozott, hogy azt nemcsak a kereskedelmi miniszterhez, de a földmivélsügyi és belügyi miniszterekhez is küldöttség útján eljuttatja. E küldöttség tagjaiul Ugron Ákos főispán elnökle mellett megválasztattak: Damokos Andor, Soó Gáspár, Ember János, Solymossy Endre és csatlakozásra felkértek a megyebeli országyűlési képviselők is. Solymossy Endre a raktár-szövetkezet alapszabályait beterveztette, melyet elfogadtak s a költségvetés megállapítása végett egy bizottságot küldötték ki. E tervezetet és költségvetést szintén az előbb említett küldöttség nyújtja át a miniszternek. Ezután Bartók István lakatosmester kérésére, ki fiának az elektrotechnikai tanfolyam végzésére segélyt kért, 150 koronát megszavazott a bizottság. Solymossy Endre előterjesztésére kérésintéznék a miniszterhez aziránt, hogy az Iparos-kör részére egy vetítő-gépet engedélyezzen.

TÁVIRATOK.

Budapest, január 26.

(Érk. d. u. 5 ó.)

Wekerle a királynál.

Bécsből táviratozzák: Wekerle Sándor miniszterelnök, ki tegnap este ideérkezett, még az est folyamán hosszabban tanácskozott Zichy Aladár miniszterrel.

Ma délelőtt kilenczkor a király háromnegyed óráig tartó hiballgatáson fogadta miniszterelnököt, ki azután több látogatást tett, majd visszatérve Bank-gassei magyar miniszterumba, ismét hosszasan tanácskozott Zichy miniszterrel.

Miniszterelnök valószínűleg Ferencz Ferdinánd főherczegnél is tisztelegni fog.

Elutasított peticzió.

A kuria ma délben hirdette ki a Nagy Dezső budapesti jözsefvárosi mandátuma elleni peticzió dolgában hozott határozatát, mely szerint a kérvényt, mint alaptalanul elutasítja, tízezer korona költség megfizetésére kötelezvéen kérvényezőket.

Revolverező ál-hirlapíró.

Gyuris Árpád rovt multu ál-hirlapíró megjelent tegnap este a Balaton-kávéházban, a képviselők és újságírók ismert találkozó helyén.

Magához kérette Molnár Jenő országos képviselőt, kijelentve, hogy Kossuth Ferenczet támadó röpiratot irt, melyet 2000 példányban kinyomatott.

Hajlandó azonban a röpiratot megsemmisíteni, ha megfelelő pénzbeli kárpótlást kap.

Molnár képviselőt zsarolót kávéházból kidobatta s jelentést tett a rendőrségen, hol ma előállították. A zsaroló ott kijelentette, nagy nyomor kényszerítette arra, hogy Kossuthot támadó röpiratát megírja. Így akart pénzhez jutni.

Vizsgálat megindult.

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája

Telefonszám 14.

Sz. 9—1907. tkvi.

Árverési hirdetés kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár önkéntes árverési ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék területén levő s a székelyudvarhelyi 438 sz. tjkben f 911 hrsz. alatt felvett beltölek 1890 kor. kikiáltási árban 1907. évi márczius hó 18-ik napján d. e. 9 órakor tkvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul nem fog eladatni.

Árverezni szándékozók tartoznak 189 kor. készpénzben, vagy ovadékképes értékpapírban a küldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság. Székelyudvarhely, 1907. január 3.

Gratius, kir. törvénzéki egyes bíró.

AZ

UDVARHELYMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1907. évi február hó 17-én délelőtt 9 órakor, Székelyudvarhelyen
hivatalos helyiségében tartja meg

XXV-ik évi rendes közgyűlését.

TARGYSOROZAT:

1. Az Igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzletéről, a mérleg megállapítása és a nyereség felosztására vonatkozó javaslata.
2. Az Igazgatóság és felügyelő-bizottságuk szabályszerű felmentése iránti határozat.
3. Tisztviselőknek drágasági pótlék engedélyezése.
4. Márton Ferencz és Ferenczy Endre hivatalnokok, valamint a három hiv. szolgálauk fizetésemelés iránti kérése.
5. Vezérigazgató kérése az 1897. és 1898. éveknek állandó szolgálatába való beszámítása tárgyában.
6. Alapszabály módosítás.
7. Választások.

Figyelmeztetés. A közgyűlésre a t. részvénytulajdonosok azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy részvényeiket, a még le nem járt szelvényekkel együtt, a gyűlés megnyitására, lehetőleg a megelőző két napon az intézet pénztáránál letenni és magukat igazoló jeggyel ellátni sziveskedjenek.

A mérleg, valamint az Igazgatóság évi jelentése a Közgyűlést megelőzőleg 8 nappal az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt a részvényeseknek rendelkezésére áll.

Székelyudvarhely, 1907. január hó 15.

Az Igazgatóság.

Eladó csemegeborok!

1898. és 1905. évi
nagy nyulási termés

Ugron János bögözi pinczejében
csakis hordó számra.

Haszonbérbeadó birtok.

Ugron János bögözi tagosított birtoka, esetleg a fogadó-épülettel, malommal és malomréttel stb egygyütt, 1907. évi márcziustól kezdve 5—10 évre haszonbérbeadó.

A tag ötös forgóra van beosztva.

nélkül ne együnk levest.
Néhány csepp elegendő!

Bethlen-u. 35. sz. ház kiadó, esetleg eladó.

Kristály tiszta

Hargita-ligeti „Kamilla“-forrás

A Kárpátok gyöngye!

Természetes ásvány-
gyógyborvíz!

Főraktár Székelyudvarhelyt:
Gál János Utódánál.

Kapható még:

Gyarmathy Ákos, Haab és
Heitz, Tamás Balázs, Bagó
Gyula, Szentpétery Gergely
kereskedésében 8 fillérért —
valamint minden vendéglőben
és étteremben.

A Kárpátok gyöngye!

Szerves anyagoktól mentes!

Sz. 210—907. szb.

Pályázati hirdetés.

Üdvarhelyvármegye székelyudvarhelyi járásában a fenyédi körjegyzői körben rendszeresített segédjegyzői állás lemondás folytán megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Évi fizetés 1000 korona.

Felhivom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-a, illetve az 1900. évi XX. t.-cz. 3. §-a értelmében fölszerelt folyamodványukat hozzám február 10-ig adják be.

Székelyudvarhely, 1907. január 24.

Demeter Lőrincz,
főszolgabíró

Sz. 321—907. kg.

Pályázati hirdetés.

Üdvarhelyvármegye oklándi járásában megüresedett Homoródszentpál, Homoródszentpéter, Városfalva, Homoródjánosfalva, Recsenyéd községekből álló homoródszentpáli körjegyzői állásra pályázatot hirdetek s felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-a, illetve az 1900. évi XX. t.-cz. 3. §-ában megkivánt minősítésüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám f. év február hó 4-én d. u. 4 óráig feltétlenül adják be, mert a később érkező folyamodványokat nem fogom figyelembe venni.

Javasalmazás:

1. Fizetés 1600 korona.
2. Lakbér 160 korona.
3. Irodai általány 66 korona.
4. Uti általány a jegyzői körön kívüli utazásért 132 korona.

Oklánd, 1907. évi január hó 23-án.

Szabady Tivadár,
főszolgabíró.

Sz. 261—907. szb.

Pótpályázati hirdetés.

Üdvarhelyvármegye székelykereszturi járásában üresedésbe jött Tordátfalvi körjegyzői állásra a pályázati hirdetésben a folyamodványok benyújtására oly rövid határidő állapított meg, hogy az illetékes lapokban a pályázati hirdetés idejekorán meg sem jelenhetett; ennél fogva ezuttal a fent jelzett állásra a pályázati kérvények benyújtásának határidejét 1907. évi február hó 4-ik napjának d. e. 12 órájáig meghosszabbítottam.

Felhivom ezek folytán mindazokat, kik az említett állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-a, illetve az 1900. évi XX. t.-cz. 3. §-a értelmében fölszerelt folyamodványaikat a fent kitett határidőig hozzám adják be.

Ezen körjegyzőséghez Tordátfalva, Éulaka és Firtosmartonos községek tartoznak.

Javasalmazás:

1. Törzsfizetés 1600 korona.
2. Lakbér és dologi kiadások.

Székelykeresztur, 1907. január 23.

Főszolgabíró távol:
Biró,
szolgabíró.

A m. kir. szőlőtelepeken termelt

és a budafoki m. kir. pinczemeszteri tanfolyam által kezelt a m. kir. földművelésügyi miniszter támogatásával létszított borértékesítési osztályából a

magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezetének székelyudvarhelyi fiókjánál

(Kossuth Lajos-utca 27. szám alatt)
ugy palack, mint hordó

BOROK

legolcsóbban kaphatók.

Megrendelésre bármely faj palack borok hozhatók. — Vételnél hordóért literenkint 13 fillér letét adandó. Hordók 3 hónapra belül sértetlen, tiszta állapotban, a székelyudvarhelyi pinczébezi szállítást levonva, a felszámított áron visszavételnek.

KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyár bizományi raktára.